

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการบริหารศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล อำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน กำหนดวิธีการวิจัยดังนี้

1. ประชากรในการวิจัย

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ คณะกรรมการบริหารศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ของอำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน พื้นที่ 7 ตำบล

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ คณะกรรมการบริหารศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลที่ดำรงตำแหน่งเฉพาะช่วงเวลาที่เกี่ยวข้อง

ตารางที่ 3.1 จำนวนคณะกรรมการบริหารศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยี การเกษตรประจำตำบล ใน 7 ตำบล

ตำบล	จำนวนคณะกรรมการบริหารศูนย์ฯ
จองคำ	15
ปางหมู	23
หมอกจำแป่	15
ห้วยผา	15
ผาบ่อง	16
ห้วยโป่ง	15
ห้วยปูลิง	15
รวม	114

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (structured interview) ซึ่งมีคำถามแบบปลายปิด (closed ended question) และคำถามแบบปลายเปิด (opened ended question) เพื่อนำแบบสัมภาษณ์ไปสอบถามเกษตรกรที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อรวบรวมข้อมูลต่างๆ ตามวัตถุประสงค์การวิจัย ซึ่งแบบสัมภาษณ์จะแบ่งออกเป็น 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 สภาพทั่วไปของคณะกรรมการบริหารศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล

ตอนที่ 2 ระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของศูนย์ฯ ของคณะกรรมการบริหารศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล

ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะในการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของศูนย์ฯ ของคณะกรรมการบริหารศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล

2.1 วิธีการสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยใช้แบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งมีขั้นตอนในการสร้างและพัฒนาเครื่องมือ ดังนี้

2.1.1 การศึกษาจากเอกสารวิชาการ ทฤษฎี วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสัมภาษณ์ โดยพิจารณาให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และสมมติฐานการวิจัย

2.1.2 สร้างแบบสัมภาษณ์ ซึ่งประกอบด้วยข้อคำถามตามที่ได้กำหนดไว้เพื่อหาคำตอบตามวัตถุประสงค์และสมมติฐานการวิจัย

2.1.3 นำแบบสัมภาษณ์ ที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของข้อคำถาม และขอคำแนะนำและข้อเสนอแนะ และร่วมวิเคราะห์ปรับปรุงแบบสัมภาษณ์ ให้ครอบคลุมประเด็นในเนื้อหาและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย

2.1.4 ปรับปรุงแบบสัมภาษณ์ ดำเนินการปรับปรุงแบบตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษา ก่อนนำไปทดสอบในพื้นที่

2.1.5 การทดสอบเครื่องมือ นำแบบสัมภาษณ์ไปทดสอบกับคณะกรรมการบริหารศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 20 ราย เพื่อพิจารณาความยากง่าย ความเหมาะสมของแบบสัมภาษณ์ ภาษาและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากผู้ให้สัมภาษณ์

2.1.6 นำแบบสัมภาษณ์มาปรับปรุง ให้มีความเหมาะสมและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น แล้วนำไปเก็บข้อมูลจากประชากรในการวิจัย

2.2 รายละเอียดของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสัมภาษณ์ แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สภาพทั่วไปของคณะกรรมการบริหารศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษาขั้นสูงสุด จำนวนสมาชิกในครัวเรือน แรงงานด้านการเกษตรในครัวเรือน ประสบการณ์ด้านการเกษตร ระยะเวลาการเป็นกรรมการ ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ตำแหน่งในศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล การมีตำแหน่งทางสังคม การเป็นสมาชิกกลุ่ม อาชีพหลัก อาชีพรอง พื้นที่ประกอบการเกษตร พื้นที่อยู่อาศัย รายได้ภาคการเกษตร รายได้นอกภาคการเกษตร และแหล่งเงินทุนทางการเกษตร เป็นคำถามที่ให้เลือกตอบ ส่วนแรงจูงใจในการเป็นกรรมการ ศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล และแหล่งและระดับการได้รับข้อมูล ข่าวสาร เป็นคำถามความคิดเห็นของเกษตรกร โดยมีคำตอบให้เลือกเป็นแบบมาตราประมาณค่า (rating scale) กำหนดให้แต่ละข้อมี 5 ระดับ คือ ระดับมากที่สุด มีค่าเท่ากับ 5 คะแนน ระดับมาก มีค่าเท่ากับ 4 คะแนน ระดับปานกลาง มีค่าเท่ากับ 3 คะแนน ระดับน้อย มีค่าเท่ากับ 2 คะแนน ระดับน้อยที่สุด มีค่าเท่ากับ 1 คะแนน

ตอนที่ 2 ระดับการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของศูนย์ฯ ของคณะกรรมการบริหารศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการ ศูนย์ฯ ด้านการจัดกิจกรรมสนับสนุนเกษตรกร ด้านการจัดกิจกรรมช่วยเหลือเกษตรกร ด้านประชาสัมพันธ์เผยแพร่ เป็นคำถามความคิดเห็นของเกษตรกร โดยมีคำตอบให้เลือกเป็นแบบมาตราประมาณค่า (rating scale) กำหนดให้แต่ละข้อมี 5 ระดับ คือ ระดับมากที่สุด มีค่าเท่ากับ 5 คะแนน ระดับมาก มีค่าเท่ากับ 4 คะแนน ระดับปานกลาง มีค่าเท่ากับ 3 คะแนน ระดับน้อย มีค่าเท่ากับ 2 คะแนน ระดับน้อยที่สุด มีค่าเท่ากับ 1 คะแนน

ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะในการดำเนินงานของศูนย์ฯ ของคณะกรรมการบริหารศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล แบ่งเป็น

(1) ปัญหาในการมีส่วนร่วมของในการดำเนินงานของศูนย์ฯ คณะกรรมการบริหารศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการ ศูนย์ฯ ด้านการจัดกิจกรรมสนับสนุนเกษตรกร ด้านการจัดกิจกรรมช่วยเหลือเกษตรกร ด้านประชาสัมพันธ์เผยแพร่ และปัญหาด้านอื่น ๆ เป็นคำถามความคิดเห็นของเกษตรกร โดยมีคำตอบให้เลือกเป็นแบบมาตราประมาณค่า (rating scale) กำหนดให้แต่ละข้อมี 5 ระดับ คือ ระดับมากที่สุด มี

ค่าเท่ากับ 5 คะแนน ระดับมาก มีค่าเท่ากับ 4 คะแนน ระดับปานกลาง มีค่าเท่ากับ 3 คะแนน ระดับน้อย มีค่าเท่ากับ 2 คะแนน ระดับน้อยที่สุด มีค่าเท่ากับ 1 คะแนน

(2) ข้อเสนอแนะในการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของศูนย์ ฯ ของ

คณะกรรมการบริหารศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการศูนย์ฯ ด้านการจัดกิจกรรมสนับสนุนเกษตรกร ด้านการจัดกิจกรรมช่วยเหลือเกษตรกร ด้านประชาสัมพันธ์เผยแพร่ และปัญหาด้านอื่น ๆ เป็นคำถามปลายเปิด (opened ended question) เพื่อให้ผู้ตอบสามารถตอบคำถามได้โดยเสรี (free response)

2.3 การทดสอบเครื่องมือ

2.3.1 การตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (content validity) เพื่อตรวจสอบว่าแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นมาสามารถวัดได้ตรงตามที่ต้องการและครอบคลุมขอบเขตของเนื้อหาหรือไม่ โดยนำแบบสัมภาษณ์ไปให้ผู้เชี่ยวชาญเรื่องศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลตรวจสอบและขอคำแนะนำข้อเสนอแนะเกี่ยวกับประเด็นหรือข้อความที่ควรเพิ่มเติมแก้ไข หลังจากนั้นนำมาปรับปรุงแก้ไขแบบสัมภาษณ์ แล้วจึงนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และนำแบบสัมภาษณ์ไปปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ให้สมบูรณ์ ก่อนที่จะนำไปทดสอบต่อไป

2.3.2 การทดสอบความน่าเชื่อถือได้ (reliability) ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์ที่ผ่านการตรวจสอบแก้ไขตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญและอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์แล้วนำไปทดสอบ (pretest) กับคณะกรรมการบริหารศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล แต่ไม่ใช่ประชากรในการวิจัย จำนวน 20 ราย แล้วจึงนำข้อมูลที่ได้ไปหาความน่าเชื่อถือ โดยการหาค่า Cronbach's alpha ผลปรากฏค่า alpha ของ ระดับแรงจูงใจ = 0.872 แหล่งและระดับการได้รับข้อมูลข่าวสารจากแหล่งต่าง ๆ = 0.845 ระดับการมีส่วนร่วม = 0.920 และระดับความรุนแรงของปัญหา = 0.926 ซึ่งมีความน่าเชื่อถือได้จึงสามารถนำแบบสัมภาษณ์ไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรในการวิจัยต่อไป

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ข้อมูลทุติยภูมิ (secondary data) ศึกษาค้นหาข้อมูลจากหนังสือ วารสาร บทความ เอกสารวิชาการ ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และข้อมูลออนไลน์ที่ค้นหาผ่านระบบอินเทอร์เน็ต

3.2 ข้อมูลปฐมภูมิ (primary data) เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์

3.2.1 จัดทำแผนการออกเก็บข้อมูลจากประชากรในการวิจัย ได้แก่ คณะกรรมการบริหารศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลในอำเภอเมือง จังหวัดแม่ฮ่องสอน

3.2.2 ทำหนังสือขออนุญาตจากผู้บังคับบัญชา (เกษตรอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอน) เพื่อให้ทราบถึงวัตถุประสงค์และประโยชน์ของการดำเนินงานวิจัยในครั้งนี้ และเพื่อขอความร่วมมือจากนักวิชาการส่งเสริมประจำตำบลในสำนักงานเกษตรอำเภอเมืองแม่ฮ่องสอนเพื่อการนัดหมาย คณะกรรมการบริหารศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลของผู้วิจัย

3.2.3 ประสานงานกับประธานคณะกรรมการบริหารศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล เพื่อนัดหมายประชากรในการวิจัยในแต่ละตำบล เพื่อให้ผู้วิจัยสัมภาษณ์ตามแผน

3.2.4 เก็บรวบรวมข้อมูล ใช้แบบสัมภาษณ์ สัมภาษณ์คณะกรรมการบริหารศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลในวันที่ประชุมคณะกรรมการบริหารศูนย์บริการและถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบลที่ละคนจนครบ โดยดำเนินการด้วยตนเอง

3.2.5 นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์สรุปผล แปลผล และรายงานผลการวิจัย

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

นำแบบสัมภาษณ์ที่ได้ตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์มาดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยนำมาตรวจให้คะแนน จัดทำรหัสข้อมูลแล้ววิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูป สำหรับสถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีการแจกแจงความถี่ (frequency) ค่าร้อยละ (percentage) ค่าเฉลี่ย (mean) ค่าสูงสุด (maximum) ค่าต่ำสุด (minimum) และส่วนเบี่ยงเบน

มาตรฐาน(standard deviation) สำหรับเกณฑ์การแปลความหมายของคะแนนเฉลี่ยของระดับ
แรงจูงใจ/การได้รับข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ /การมีส่วนร่วม/ความรุนแรงของปัญหา มีดังนี้

ค่าคะแนนเฉลี่ย	ความหมาย
4.21 – 5.00	มากที่สุด
3.41 – 4.20	มาก
2.61 – 3.40	ปานกลาง
1.81 – 2.60	น้อย
1.00 – 1.80	น้อยที่สุด